

ماهنامه پوهنتون هیواد

سال سوم، شماره هفتم، حمل و نور ۱۴۰۰ خورشیدی

ماهنامه فرهنگی پوهنتون هیواد

شماره هفتم، حمل و نور ۱۴۰۰ خورشیدی
 صاحب امتیاز: پوهنتون هیواد
 مدیر مستولی: ذبیح الله فضلی
 سردبیر: دکتر عبدالحکیم کاظمی
 دبیر پخش پژوه، گزارشگر و عکاس: سهراب سوروی
 طرح و دیزاین: عبدالولید امری
 اجراء کمیته فرهنگی و نشریات انجمن محسنان پوهنتون هیواد
 شماره تماش: ۷۶۳۰-۴۴۳۳۳

در این شماره:

- گفتگو با ذبیح الله فضلی معاون علمی پوهنتون.
- به ۲۰۲۱ کاں کی د پروگرامنگ کوہی زی زد کرم؟
- مقاله (تعلیق تغییر حکم)
- به زد پوری معلومان جملی
- نهمن سالکار پوهنتون هیواد برگزار گردید.
- کتاب افغانستان پس از بُن: دستاوردها، حل و آینده.
- د هیواد پوهنتون د نوی وسایت او خاور گونو کمپیوترا لبوتو پرداشت ځونډه

عبور موفقانه پوهنتون هیواد از مرحله دوم اعتباردهی:

در گفتگو با استاد ذبیح الله فضلی؛ معاون علمی پوهنتون.

شاره

معترم «ذبیح الله فضلی» در ولسوالی تکاب ولايت کابسا جسم به جهان گشود. تحصیلات ابتدایی را در زادگاه خویش داشته است سپس برای کسب مدارج علمی بالاتر، به پوهنتون کابل پذیرفته شد و سند لیسانس خویش را از پوهنتون کابل و همچنان سند ماستری را نیز از مین پوهنتون در رشته روانشناسی تربیتی بدست اورد. وی سنت د سال در نهادهای مختلف تحصیلات عالی خصوصی مانند: تحصیلات عالی میوند، افغان سوسن، پیشگام و ادراک ایفای وظیفه کرده و اکنون در بخش مرکزی پوهنتون هیواد بحث معاون علمی و عضو کمیته ارتقای کیفیت انجام وظیفه می نماید. آنچه در ذیل آمده، مختصر گفتگو با ایشان در باره مسائل عمومی پوهنتون و عبور موفقانه از مرحله دوم اعتبار دهی است.

ماهنامه هیواد: با توجه به اینکه اکنون در هیواد عضو کمیته ارتقای کیفیت پوهنتون هستید و در گذشته نیز تجارت فراوان در این خصوص دارید، بفرمایید، کمیته ارتقای کیفیت در پوهنتون های افغانستان چه تأثیراتی می تواند داشته باشد؟

استاد فضلی: نیازمندی فزاینده به تحصیلات عالی از مهمترین موارد رشد کمی نهادهای تحصیلی بشمار می رود. ارتقای مذاوم کیفیت، مستلزم ارزشیابی، ارزیابی، حسابدهی، شفاقت و اعتباریابی در نهادهای تحصیلات عالی کشور می باشد.

سرمایه معنوی کشور برای انشکاف ملی، متنکی به رفع موفقانه جالش های تحصیلات عالی است. خوش بختانه وزارت تحصیلات عالی سیز دارای یک سیستم مؤثر و با کیفیت عالی می باشد. البته قبل تذکر میدانم که کلید انشکاف اقتصادی، بهبود کیفیت تحصیلات عالی است نه تعداد مصلحتین با سطح فراغت و جذب مصلحتین در تحصیلات عالی ا در کل. هدف عمومی ارتقای کیفیت، همین رشد مذاوم کیفیت تحصیلات عالی و نهادهای سازی فرهنگ ارتقای کیفیت در پوهنتون های می باشد.

ماهنامه هیواد به نظر شما پوهنتون هیواد در چه جایگاه ارتقای کیفیت قرار دارد؟

استاد فضلی: قسمی که به همگان هویداست، پوهنتون هیواد دو مرحله اعتبار دهی را موفقانه سیری نموده مرحله اول را در سال ۹۸ سیری کرده و در سال ۹۹ نامزد مرحله دوم شد که ارزیابی به دلیل تعطیلات ناشی از کرونا، به تأخیر افتاد و خوش بختانه در حمل ۱۴۰۰ هیبت محترم وزارت تحصیلات عالی از پوهنتون ارزیابی به عمل آورده و در آستانه نزدیک انشا الله اعتبار ملی خویش را کسب خواهد کرد.

ماهنامه هیواد: ارزیابی شما از مرحله دوم اعتبار دهی چیست؟

استاد فضلی: اهداف ارزیابی ها مشخص است که همانا بر جسته نمودن نقاط قوت و ضعف می باشد.

در قدم بعدی، تدوین پالیسی جامع بود؛ جرا که پلان تنها کارایی ندارد و بلکه گاه، فساد را است؛ هربرنامه به روش ها و شیوه های مختلف قابل تطبیق است و این، جالش بزرگ مقرر است. از اینرو، ریاست جدید پوهنتون، اقدام به تدوین پالیسی در دو بخش علمی و اداری کرده و هردو معاون، موظف شدن تا پالیسی جامع نسبت به تمام امور مربوطه شان را تدوین کنند. با تدوین پالیسی، راه بسوی مدیریت سیستمی، همسوار است. به عبارت دیگر، هر بخش، می داند چه کار کند و کارش را چگونه اجرا کند و این، قدم بزرگی در بین نهاد و سیستم است. به عبارت دیگر، تمام بخش ها هم مستولیت دارند و هم صلاحیت اعطای صلاحیت به تمام بخش ها همه را هم فعال می سازند و هم مستقل، لازم نیست کسی در کارش از ماقوی اجازه بخواهد جرا که در روانشان پلان و پالیسی همه چیز روش است.

هر چند در بخش پالیسی، هنوز راه نرفته باقی مانده است و برخی بخش ها و نیز مسائل ارتباط بین کارمندان و توحید فرمها منور در مراحل ابتدایی است اما در حال انجام است. در کنار مسائل کلیدی پادشاهی، کارهای فراوان دیگر انجام شده است که شرح آن جای دیگر باید عبور موقانه از مرحله دوم اعتبار داشت. دیگری است که قدم بزرگی به شمار می رود. البته موقوفت کارهای انجام شده به دو چیز مهم سنتگی دارد؛ اول اینکه هیئت امنا، اقدامات بخش اکademik و شورای علمی را در کن. تا این درک و فهم، حاصل نشود، هماهنگی بوجود نخواهد آمد و سیستم در صورت تاهمه هماهنگی مبدیریتی، مسیر اتحاد را خواهد پیشود. دوم اینکه پلان ها انجام شده مسیر نرمال خود را بصورت طبیعی طی کند و در صورت وقفه، تمام اقدامات قلی هیچ بوده و تکرار تجربه و موازی کاری بوجود خواهد آمد. خوشبختانه تاکنون هماهنگی و نظم عالی در بین تمام بخش ها جاری بوده و امید میروند این راه ادامه باید.

دکتر عبدالحکیم کاظمی

سروچاله

گام های بلند پوهنتون هیواد (قسمت دوم)

هیواد عجیب توکل پروری
و پالیسی داشت

نظام آموزشی کشور در سطوح مختلف با وجود عمر بیش از صد سال، ناکنون با مشکلات ابتدایی دست و پنجه نرم می کنند. هم سطوح ابتدایی و متوسطه و هم سطوح عالی، از جالش های مختلف رنچ می برسد. البته نکر نلاش ها و توجهات فراوان که صورت گرفته است، نایاب شد. به عبارت دیگر، در بیست سال گذشته شاید بخش آموزش، از اکتشاف یافته ترین بخش نظام باشد که بخارابر پس از بخش خصوصی در کنار بخش دولتی و نیز اقبال گذشت. مراکز از اینه دهنه خدمات را جامعه نسبت به پیشرفت و تحصیل، مراکز از اینه دهنه خدمات را تشویق به سرمایه گذاری بیشتر کرده و باعث توسعه این بخش شده است.

کشور ما در قسمت تحصیلات عالی، اکنون با دو سکتور خصوصی و دولتی مواجه است. هردو سکتور، مزايا و معایب خود را دارند اما اینچه مهم است، سرمایه گذاری روی اساسات است؛ مبنظر از اساسات، تولید منابع درسی مبتنی با ادبیات و فرهنگ داخلی، از اینه مدل های مدیریتی سکورها که برخواسته از تجارت داخلی باشد، مدل های ارتقای کیفیت سازگار با شرایط داخلی و از همه مهم تر، تولید انسان های متخصص، بهره گیری از آنها و رعایت عدالت همه انسانی در همه این مسائل، «عادالت» است. جرا که برنامه بیزی و سرمایه گذاری در صورتی موفق است که تمام متخصصین حوزه های مختلف عادلانه دیده شوند و از آنها بهره گرفته شود و گزنه، سرمایه ها ناجار برای کای گزرن هزینه خواهد شد و بجای بومی سازی، تقلید از بیرون مورد توجه قرار خواهد گرفت؛ مسیری که در صدال گذشته پیموده ایم.

پوهنتون هیواد البته یک نهاد تاخته جدا باقه از دیگران نیست و در جالش های عمومی، با دیگران شرکت دارد اما با وجود جالش های قراون، اقدامات سریع و مؤثر را اینجا داده است. در قسمت اول این مقاله که در شماره پیشین نشان شد، به مهم ترین اقدامات سالهای ۹۶ تا ۹۸ تا پایان ۹۸ اشاره شد.

سال ۹۹ اما برای مراکز و نهادهای تحصیلی، سال سختی بوده دلیل سایه سیگن ابیدمی کردن، تعطیلات طولانی مدت را تحمیل کرد. با این وجود، از برج چهارم به بعد، با انتخاب داکتر خالد حامد کاکر بعنوان رئیس نیز عمومی پوهنتون، قدم بعدي مدیریت سیستمی است. در شد بکی از اقدامات مهم، اجرای مدیریت سیستمی است. مدیریت سیستمی، مقررات و پلان های تمام بخش ها واضح است. علاوه بر این، پالیسی و نحوه اجرای پلان های نیز واضح است. با توجه به نکته یادشده، دو اقدام مهم صورت گرفت؛ در قدم اول، پلان استراتژیک پوهنتون مورد بازنی قرار گرفت و تلاش شد اصلاحاتی در آن اعمال گردد که منطقی، واقعی و سازگار با شرایط پوهنتون باشد.

در قدم بعدی، پوهنچی ها و نیز معاونت اداری، وادر شدند تا پلان استراتژیک شان - با همان هدف یاد شده - بازنویسی گردد و در عین حال، دیبارتمنتها وادر شدند تا پلان استراتژیک تدوین کنند که خوشبختانه با موقوفت انجام گردید.